NHLRP National Home Language Reading Programme

Kernleesboek

GRAAD 1

AFRIKAANS

HUISTAAL

KWARTAAL 1 & 2

basic education
Department: Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL EDUCATION COLLABORATION TRUST

ETDP SETA

2030 NDP

Read to Lead
A Reading Nation is a Leading Nation

SACE

Kernleesboek

GRAAD 1 | KWARTAAL 1 & 2

AFRIKAANS

NHLRP | National Home Language Reading Programme

Inhoud

Kwartaal 1 ..... **1**

Tema: **Ons gaan skool toe** **2**

Week 1 4

Week 2 5

Tema: **Ons gesinne** **6**

Week 3 8

Week 4 9

Tema: **Ons lees** **10**

Week 5 12

Week 6 18

Tema: **Ons vertel verhale** **24**

Week 7 26

Week 8 32

Kwartaal 2 ..... **39**

Tema: **Die kos wat ons eet** **40**

Week 1 42

Week 2 48

Tema: **Ons maats** **54**

Week 3 56

Week 4 62

Tema: **Ons het gevoelens** **68**

Week 5 70

Week 6 76

Tema: **Ons leer oor wetenskap** **82**

Week 7 84

Week 8 90

KWARTAAL 1

Tema: Ons gaan skool toe

Taalverryking:

Rympie

'n Kort geskrewe gedeelte waar woorde baie dieselfde eindklanke bevat. Rympies het meestal 'n sterk ritme en is pret en maklik om te onthou.

Die wekker lui
trieng, trieng, trieng
Geen rus vir my.
Ek sou baie liewer in die bed wou bly!
Soggens moet ek vroeg opstaan,
want ek moet mos skool toe gaan!

Hierdie rympie handel oor 'n kind wat moet skool toe gaan, maar hy/sy sou liewer 'n bietjie langer wou slaap.

Verhale:

Olwethu se eerste skooldag

Li Wei, my penmaat

Woordeskat

skool:	'n Plek waar kinders saam met onderwysers en maats leer.
bang:	Hoe jy voel as jy dink dat jy kan seerkry.
eerste:	Voor al die ander, die eerste in die ry.
China:	'n Baie groot land in Asië. Baie mense woon daar. Hulle praat verskillende tale en eet verskillende kosse.
leer:	Om nuwe dinge te ontdek en om te leer hoe om dinge te doen wat jy nie voorheen kon doen nie.
brief:	'n Boodskap wat jy op papier skryf om aan iemand te gee of te stuur.

Woordeskat

skoolklere:	Spesiale klere wat jy skool toe dra of om te wys in watter span jy is.
rugsak:	'n Sak wat jy op jou rug dra om jou boeke en ander besittings in te bêre.
maak gereed:	Om reg te maak vir iets, soos om jou rugsak voor skool te pak.

Vra jou gesin:

Wat was anders toe julle in Graad 1 was?

Waarvan het julle by die skool gehou?

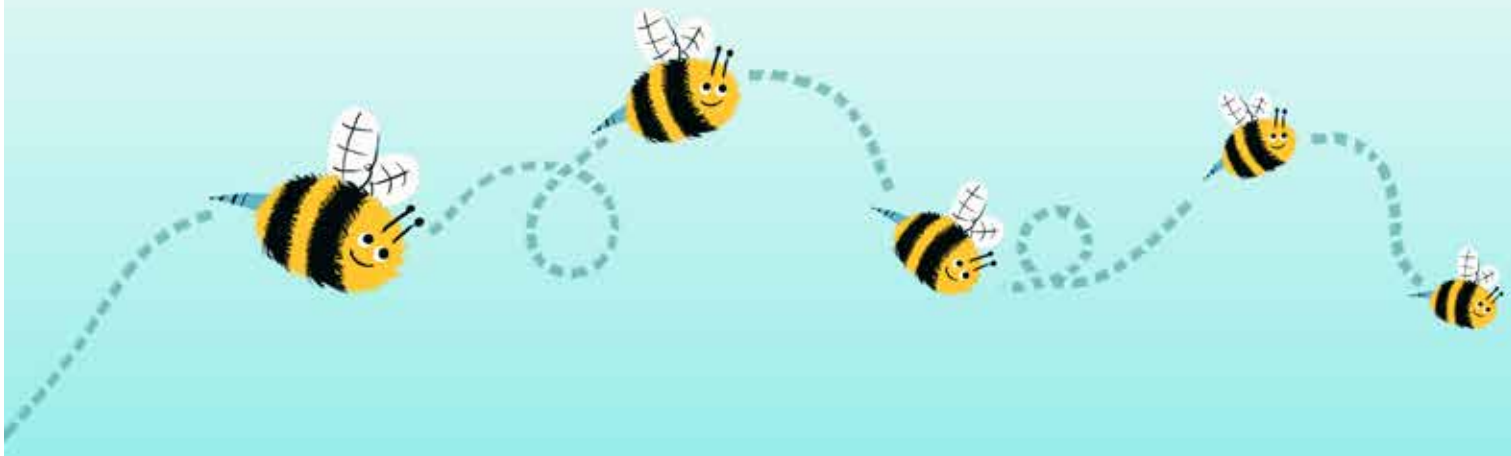

Tema: **Ons gaan skool toe**

Kreatiewe storievertelling

Tema: Ons gesinne

Taalverryking:

Idioom

Dit is 'n frase waar die woorde 'n ander betekenis het as die letterlike betekenis.

Die appel val nie ver van die boom nie.

Dit beteken nie letterlik dat die appel ver van die boom af val nie, maar dat die kind in sy / haar voorkoms of in sy / haar optrede baie soos die ouer is.

Verhale:

Teddie kry 'n haarsny

Tseko se nuwe babasussie

Woordeskat

gesin:	Die mense wat saam met jou woon en vir jou sorg, soos jou ouers, broers, susters, oumas en oupas.
haarsny:	Wanneer iemand jou hare korter sny om dit mooi te laat lyk.
spesiaal:	Iets wat besonders en belangrik vir jou is, of wat jou gelukkig maak.
kombersie:	'n Groot stuk sagte materiaal wat gebruik word om jou warm te hou.
geskenk:	Iets wat jy vir iemand gee om hulle gelukkig te maak of om 'n spesiale dag, soos 'n verjaarsdag, te vier.
oefen:	Om iets oor en oor te doen, sodat jy dit beter kan doen.
familielid:	'n Persoon in jou familie soos 'n ouer, tannie, oom, oupa of ouma.
is familie van:	Mense in dieselfde gesin/familie is familie van mekaar.

Woordeskat

broer of suster:	Jou boetie of sussie in julle gesin.

Vra jou gesin:

Saam met wie het julle gewoon terwyl julle grootgeword het?

Het julle ander reëls in julle gesin gehad toe julle kinders was? Indien wel, watter reëls?

Tema: **Ons gesinne**

Kreatiewe storievertelling

Tema: Ons lees

Taalverryking:

Aanhaling

Die oorspronklike woorde wat iemand oor iets gesê het. Wanneer iemand iets besonders kragtig of betekenisvol sê, neem ons kennis van hul woorde, sodat ons dit kan herhaal.

"Hoe meer jy lees, hoe meer kennis het jy. Hoe meer jy leer, hoe meer plekke besoek jy." Dr Seuss

Hierdie aanhaling beteken dat lees ons help om baie nuwe dinge te leer en om baie plekke te ontdek. Selfs al reis ons nie ver nie, kan ons steeds die wêreld leer ken deur daaroor te lees.

Verhale:

Bohalale se nuwe boek

Mogau leer om te lees

Woordeskat

lees:	Die vermoë om die woorde op 'n bladsy te kan sê en die betekenis daarvan te verstaan.
bladsy:	Een kant van 'n vel papier in 'n boek.
nuwe:	Iets wat jy vir die eerste keer het, of wat nog nooit vantevore gebruik is nie.
sukkel:	Om baie hard te probeer as iets moeilik is.
help:	Om iets vir iemand te doen, sodat hulle take vinniger of makliker kan voltooi of beter kan voel.
opgewonde:	Om baie gelukkig of vol energie te voel, want iets goed of lekker gaan gebeur.
hardop:	Om die woorde van 'n boek hardop te lees sodat ander dit kan hoor.

Woordeskat

skrywer:	Die persoon wat 'n boek of storie skryf.
titel:	Die naam van die storie.
maak gereed:	Om reg te maak vir iets, soos om jou rugsak voor skool te pak.

Vra jou gesin:

Watter soort dinge moet grootmense lees?

Is daar 'n biblioteek naby waarby ons kan aansluit?

Klanke

Maak beurte om hierdie klanke te hersien:

Fonemiese bewustheid

Vertel vir jou maat:

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

I i s

n t T

n

N S l

Enkodering

Trek met jou vinger:

Kopieer dit in jou boek:

n n n n n n n

sin

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

i	n
n	i

Voeg klanke saam om woorde te lees:

nis

in

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

I i s
N t T
n s n
s

Fonemiese bewustheid

Vertel vir jou maat:

3 woorde wat die klank bevat.

t

Dekodering

Kyk hoe word 'n woord verdeel:

is

i s

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

tin

nis

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

t	i
s	i

Voeg klanke saam om woorde te lees:

nis

sit

Enkodering

Trek met jou vinger:

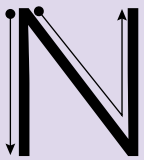

Kopieer dit in jou boek:

N N N N N N N

Nis

Tema: **Ons lees**

Klanke

Lees en rangskik.
Skryf lyste in jou boek.

n	s

tin sit
is in

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

t	s
n	i

Fonemiese bewustheid

Kopieer die klank in jou boek.
Teken dan prente van dinge wat hierdie klank bevat.

n

Wys jou tekeninge aan jou maat.
Het julle dieselfde dinge geteken?

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

n	i

t	i

Voeg klanke saam om woorde te lees:

nis

tin

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek. Voltooi elke woord deur 'n klank te gebruik:

t	s	n	i

n _ s

_ i n

t i _

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

is tin sin

nis tin sit in

Begrip

Lees hierdie vraagwoord:

Wat?

Dekodering

Lees en rangskik.
Skryf lyste in jou boek.

n	s

tin sit
is in

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

sit tin is sit

sit in ’n tin

Dekodering

Kyk hoe word ’n woord verdeel:

tin

t i n

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

sin

sit

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

tin in sin

nis sin is

Klanke

Maak beurte om hierdie klanke te hersien:

Fonemiese bewustheid

Vertel vir jou maat:

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

n N i

T e N

e t

T i E

Enkodering

Trek met jou vinger:

Kopieer dit in jou boek:

e e e e e e e

net

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

e	n
s	e

Voeg klanke saam om woorde te lees:

ses

nes

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

I s S i e i E S e s

Fonemiese bewustheid

Vertel vir jou maat:

3 woorde wat die klank bevat.

s

Dekodering

Kyk hoe word 'n woord verdeel:

nes

n e s

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

sit

net

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

t	i
n	e

Voeg klanke saam om woorde te lees:

tin

net

Enkodering

Trek met jou vinger:

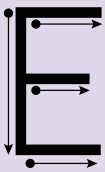

Kopieer dit in jou boek:

E E E E E E E

En

Kreatiewe storievertelling

Klanke

Lees en rangskik.
Skryf lyste in jou boek.

e	i

sit tin
se te

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

n	s
i	t
e	

Fonemiese bewustheid

Kopieer die klank in jou boek.
Teken dan prente van dinge wat hierdie klank bevat.

e

Wys jou tekeninge aan jou maat.
Het julle dieselfde dinge geteken?

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

n	e

n	i

Voeg klanke saam om woorde te lees:

sit

ses

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek. Voltooi elke woord deur 'n klank te gebruik:

i	e	s	n

s _ t

t i _

s e _

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

Ses is 'n set.

Is ses 'n set?

Ses sit net.

Ses sit en sit.

Sit ses net?

Begrip

Lees hierdie vraagwoord:

Wanneer?

Dekodering

Lees en rangskik.
Skryf lyste in jou boek.

e	i

is net in
ses sit en

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

Ses sit.

Sit ses net?

Ses sit en sit.

Dekodering

Kyk hoe word 'n woord verdeel:

ses

s e s

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

nis

net

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

Ses sit in 'n nes.

Ses sit en sit net.

Ses sit in 'n nes.

Is 'n set ses?

Is 'n nes in 'n nis?

Tema: Ons vertel verhale

Taalverryking:

Gesegde

'n Kort tradisionele gesegde wat soms raad bied. Spreekwoorde sluit dikwels figuurlike taal, soos metafore, in.

Van toeka tot vandag het verhale krag.

Dit beteken dat verhale/stories nog altyd belangrik was. Hulle leer ons lesse, deel idees en verbind mense oor tydsgrense heen.

Verhale:

Die groot beet

Hoekom die lamas hoog woon

Woordeskat

reusagtig:	Baie groter as gewoonlik.
beet:	'n Ronde, donkerrooi groente wat onder die grond groei.
sit vas:	Wanneer dit onmoontlik is om iets te beweeg of uit te haal, soos wanneer 'n speelding nie uit 'n klein plekkie kan kom nie.
lama:	'n Dier van Suid-Amerika wat mense vir sy sagte pels en as pakdier gebruik.
Suid-Amerika:	'n Groot kontinent oorkant die oseaan van Afrika met baie lande, reënwoude en berge.
hoog:	Baie ver van die grond af.
luister:	Om met jou ore aandag te gee wanneer iemand praat.
storievertelling:	Vertel verhale/stories hardop, sodat ander mense dit kan hoor.
fiksie:	Stories wat opgemaak word en nie waar is nie.

Vra jou gesin:

Wie het vir jou stories/ verhale vertel toe jy klein was?

Wat is jou gunstelingstorie? Sal jy dit asseblief vir my vertel?

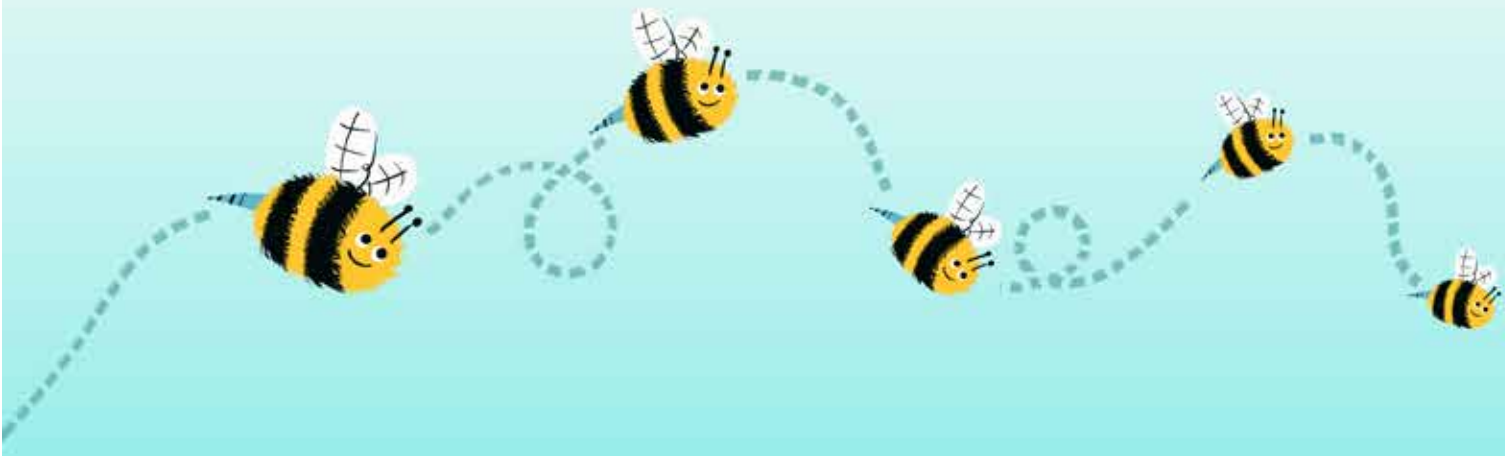

Klanke

Maak beurte om hierdie klanke te hersien:

Fonemiese bewustheid

Vertel vir jou maat:

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

o O i

e S

s s

E

E l

o

Enkodering

Trek met jou vinger:

Kopieer dit in jou boek:

o o o o o o o

tot

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

t	o
n	o

Voeg klanke saam om woorde te lees:

sot

son

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

T t O
o S
n
N S n
s

Fonemiese bewustheid

Vertel vir jou maat:

3 woorde wat die klank bevat.

i

Dekodering

Kyk hoe word 'n woord verdeel:

ses

s e s

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

tin

sot

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

o	s
n	e

Voeg klanke saam om woorde te lees:

tot

son

Enkodering

Trek met jou vinger:

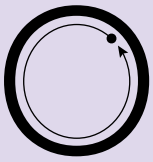

Kopieer dit in jou boek:

O O O O O O O

Os

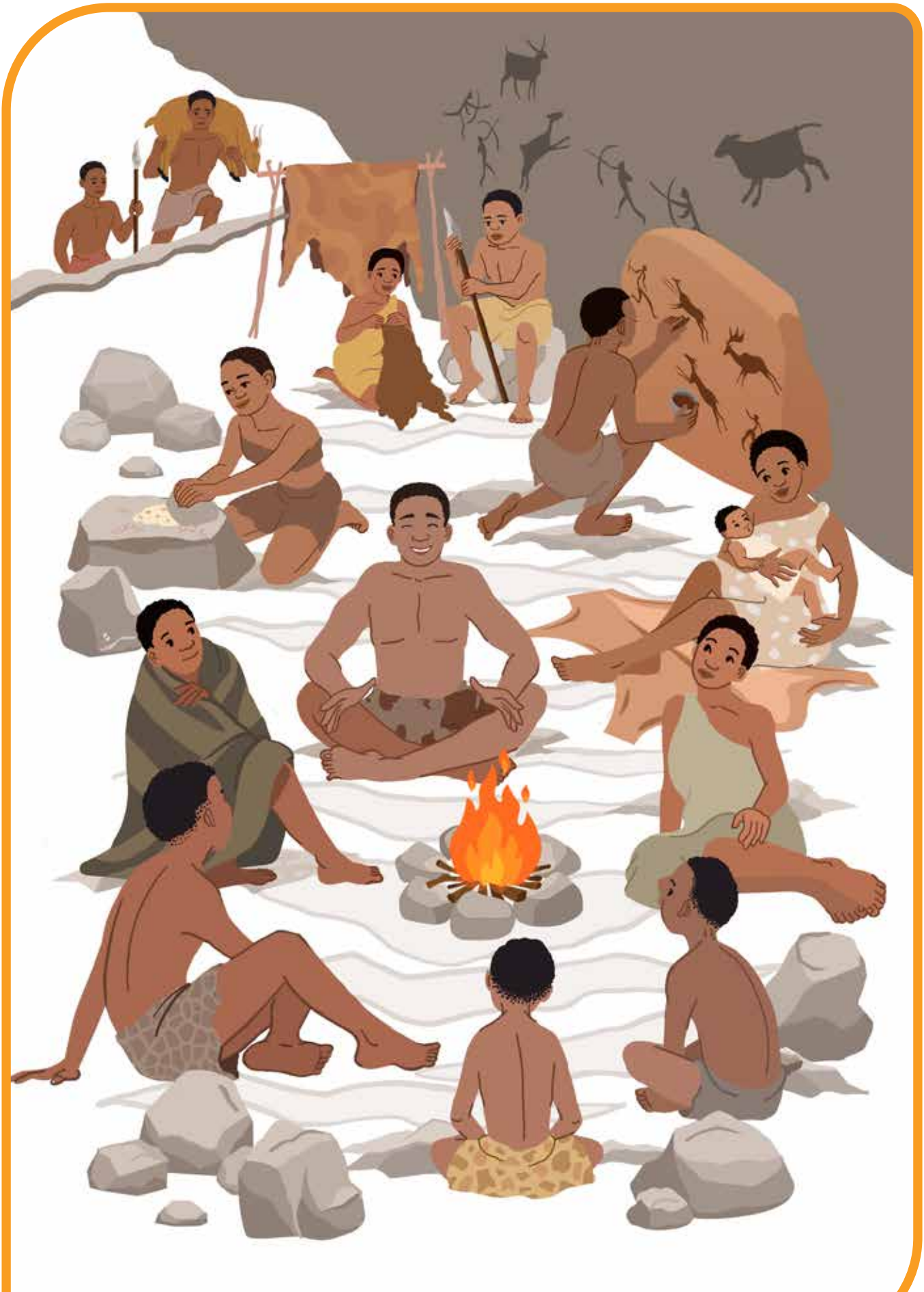

Tema: **Ons vertel verhale**

Klanke

Lees en rangskik.
Skryf lyste in jou boek.

e	o

son	tot
net	ses

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

o	n
t	e
s	i

Fonemiese bewustheid

Kopieer die klank in jou boek.
Teken dan prente van dinge wat hierdie klank bevat.

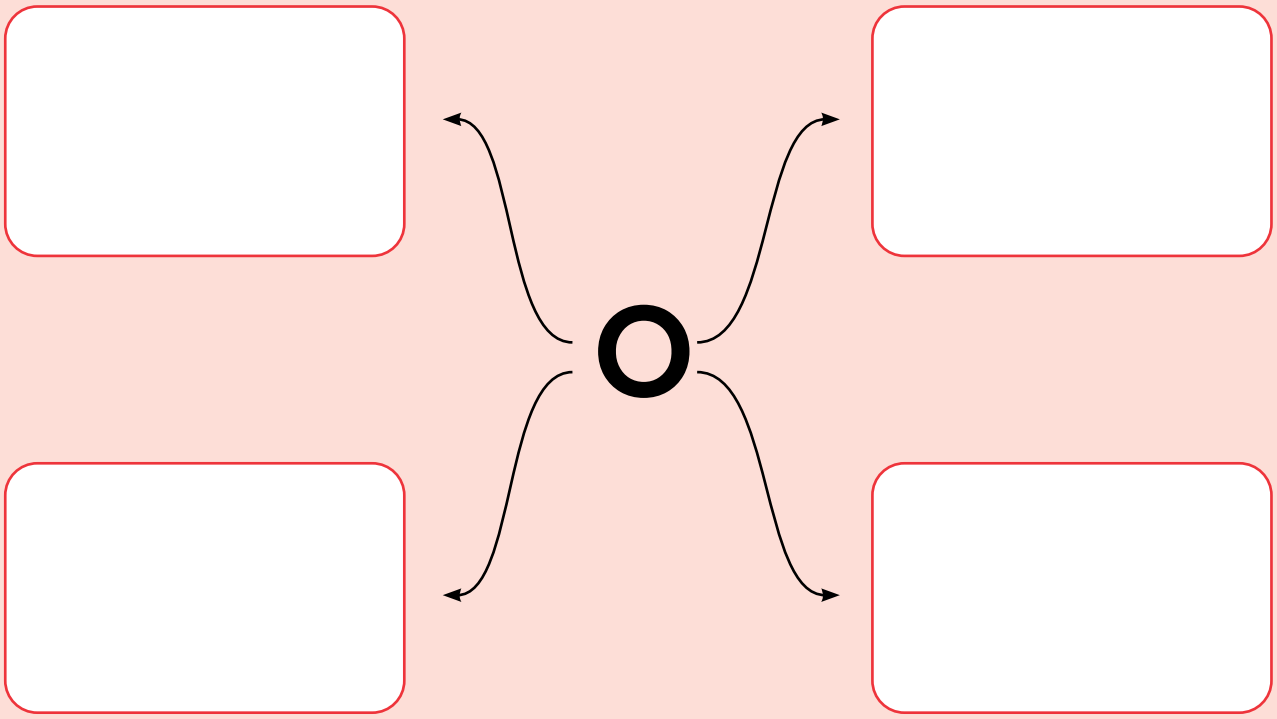

Wys jou tekeninge aan jou maat.
Het julle dieselfde dinge geteken?

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

s	o

n	e

Voeg klanke saam om woorde te lees:

son

sot

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek. Voltooi elke woord deur 'n klank te gebruik:

o	n	e	t

t _ n

s o _

_ i n

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

'n Son sit net.

Sit 'n son net?

Is os 'n ton?

'n Os is 'n ton.

'n Os sit en sit net.

'n Os sit.

Begrip

Lees hierdie vraagwoord:

Hoe?

Dekodering

Lees en rangskik.
Skryf lyste in jou boek.

o	i

son sit is
ons in tot

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

Os sit en sit net.

Is son ’n ton?

Os is ’n ton.

Dekodering

Kyk hoe word ’n woord verdeel:

sit

s i t

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

son

tot

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

So sit ons.

Ons sit net so.

Is ’n os ’n sot?

’n Os is ’n ton.

Ons sit so.

Is ons in ’n nes?

Klanke

Maak beurte om hierdie klanke te hersien:

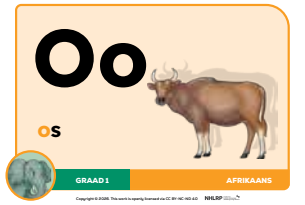

Fonemiese bewustheid

Vertel vir jou maat:

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

o o s
E n N
n e
E s 0

Enkodering

Trek met jou vinger:

n o e

s i t

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

t	o
t	i

Voeg klanke saam om woorde te lees:

ton

tin

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

N n T
I n
t
l S t
s

Fonemiese bewustheid

Vertel vir jou maat:

3 woorde wat die klank bevat.

o

Dekodering

Kyk hoe word 'n woord verdeel:

nis

n i s

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

net

ton

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

s	o

s	e

Voeg klanke saam om woorde te lees:

sot

ses

Enkodering

Trek met jou vinger:

NOE

SIT

Kreatiewe storievertelling

Klanke

Lees en rangskik.
Skryf lyste in jou boek.

t	s

sit so
ton tin

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

o	e
n	t
s	i

Fonemiese bewustheid

Speel 'n speletjie saam met jou maat.
Kyk hoeveel woorde jy kan opnoem wat elk van die volgende klanke gebruik:

s i t

n e o

Hoeveel woorde het jy vir elke klank opgenoem?

Dekodering

Voeg klanke saam om te lees:

n	e

o	s

Voeg klanke saam om woorde te lees:

tin

sit

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek. Voltooi elke woord deur 'n klank te gebruik:

o	t	e	n

s _ t

n _ t

t o _

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

Ons sit net.

Ons sit en sit.

Sit ons net?

Net ons ses sit.

Ons sit in 'n nes.

Sit ons in 'n nes?

Tot 'n os sit net.

Sit 'n os net?

Begrip

Lees hierdie vraagwoord:

Hoekom?

Maak beurte om 'n **hoekom-vraag** te vra.

Dekodering

Lees en rangskik.
Skryf lyste in jou boek.

s	t

son ton
is tin

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

Os is ’n sot.
Os sit in ’n nes.
Os sit en sit net.

Dekodering

Kyk hoe word ’n woord verdeel:

sit

s i t

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

sot

ses

Vlotheid

Maak beurte om hardop te lees:

Is Os ’n sot?
Os sit en sit net.
Os is ’n ton.
Is ons in ’n nes?
Is ses ’n set?
Ons ses sit.
Ons ses sit net.
Ons sit so.

Tot siens!
Hou aan om elke dag te lees.

KWARTAAL 2

Tema: Die kos wat ons eet

Taalverryking:

Gedig

'n Stuk skryfwerk wat sorgvuldig gekose woorde gebruik om idees, gevoelens en beelde uit te druk. Gedigte gebruik dikwels ritme, herhaling en beskrywende taal.

Kiepie Kiepie

Kiepie kiepie kom
tog gou.
Hier is lekker
kos vir jou.
Maar dan moet jy
vir my sê.
Waar jy al jou
eiers lê.

Die kind roep die hen om kos te kom kry. Die hen moet egter eers wys waar sy haar eiers lê.

Verhale:

Wayde maak kerrie

Geen skyfies vir Linda

Woordeskat

kerrie:	'n Tipe kos met sous en speserye. Dit word dikwels saam met rys geëet.
resep:	'n Lys van stappe wat vir jou vertel hoe om 'n sekere dis te maak.
bestanddeel:	Een van die kosse/voedsel-items wat jy nodig het wanneer jy 'n resep volg.
voedingstof:	Iets in kos wat jou liggaam help groei en help om sterk te bly.
gesonde (kos):	Kos wat jou liggaam help om sterk te word en gesond te bly soos vrugte, groente en volgraanprodukte.

Woordeskat

ongesonde (kos):	Kos wat gewoonlik lekker smaak, maar wat jou liggaam ongesond kan maak as jy baie daarvan eet soos baie lekkers of skyfies.
afkeur:	Om nie van iets te hou nie.
van voor af:	Om iets van die heel begin af te maak.
energie:	Die krag wat jou liggaam het om te beweeg, dink, en speel.

Vra jou gesin:

Wat is julle gunstelingkos?

Van watter kosse hou julle nie?

Klanke

Maak beurte om die klanke te hersien:

Dekodering

Maak beurte om die klanke saam te voeg:

se	te	ne	en

Maak beurte om die woorde te hersien:

en net set ses

Maak beurte om te lees:

Ses sit in ’n nes.

Ses sit in ’n nes.

Sit ses in ’n nes?

Net ons ses sit.

Ons sit en sit net.

Sit en sit en sit.

Enkodering

Kopieer dit in jou boek:

s s s S S S

e e e E E E

Klanke

Maak beurte om die klanke te hersien:

Dekodering

Maak beurte om die klanke saam te voeg:

ot	os	te	to

Maak beurte om die woorde te hersien:

tot so sit tin

Maak beurte om te lees:

’n Os is ’n ton.

Ons sit so.
Ons sit in ’n nes.
Sit ons in ’n nes?
Sit ’n os in ’n nes?
Is ’n os ’n sot?

Enkodering

Kopieer dit in jou boek:

t t t T T T

o o o O O O

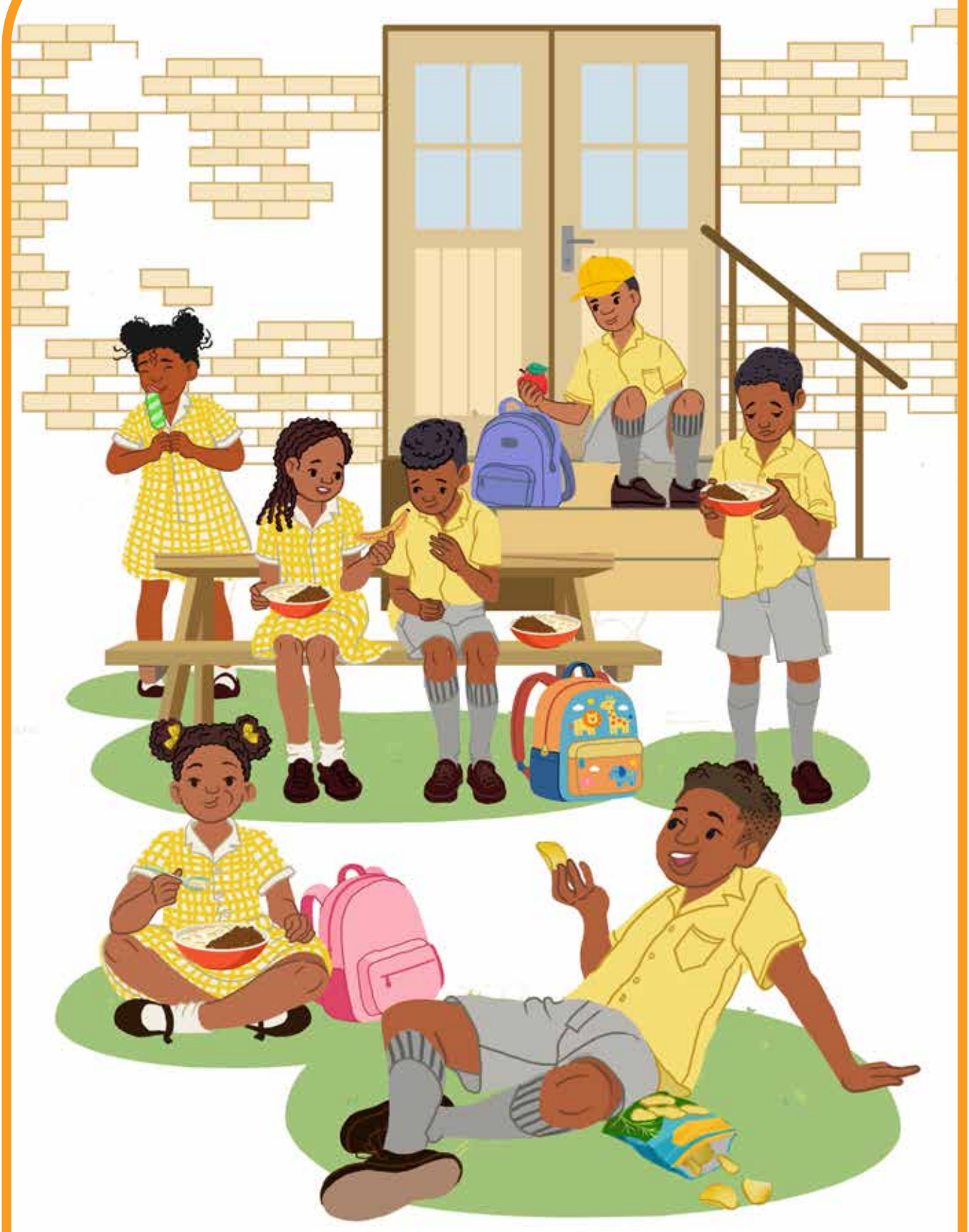

Tema: **Die kos wat ons eet**

Klanke

Maak beurte om die klanke te hersien:

Dekodering

Maak beurte om die klanke saam te voeg:

in	ti	no	ne

Maak beurte om die woorde te hersien:

son ton sit tin

Maak beurte om te lees:

’n Son sit en sit net.

Ses sit en sit net.

Sit ses in ’n nes?

Tot ’n os sit net.

Is ’n os ’n sot?

Net ses sit in ’n nes.

Enkodering

Kopieer dit in jou boek:

i i i I I I

n n n N N N

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

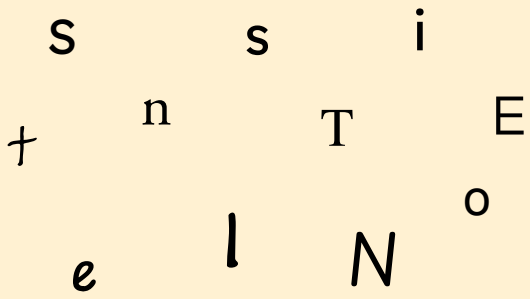

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

s	i	t
n	e	o

Dekodering

Kyk hoe word ‹n woord verdeel:

sit

s i t

Teken sirkels in jou boek.
Verdeel hierdie woorde en lees dit:

net

tot

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek.
Voltooi elke woord deur ‹n klank te gebruik:

i	n	s	e

_ e t

s _ n

n _ t

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Ons sit.

Ons sit en sit net.

Dekodering

Maak beurte om die klanke saam te voeg:

et	ot	it	no

si	ni	te	se

Dekodering

Maak beurte om die woorde te hersien:

os	in	tot
net	son	ses
sit	sot	tin

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Ons sit net.

’n Os sit net.

Ons ses sit en sit net.

Is ’n os ’n sot?

Ons sit in ’n nes.

Is ’n net in ’n nes?

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

l

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

S s l
I
e o L
t
T i E

Enkodering

Trek met jou vinger:

Kopieer dit in jou boek:

l l l l l l l

Dekodering

Voeg die klanke saam:

li	le	lo

Maak beurte om die woorde te lees:

les	tel	tol
los	sel	lot

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

s	i	t	n	e	l
E	L	S	I	T	N

Enkodering

Trek met jou vinger:

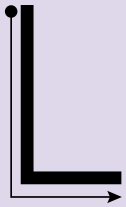

Kopieer dit in jou boek:

L L L L L L L

tol, Les

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

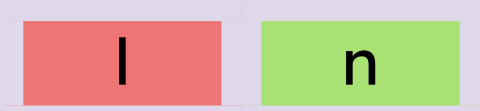

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Tel tot ses.

Ons tel tot ses.
Ons tel in ’n nes.
Ons sit en tel in ’n nes.
Los ons!

Kreatiewe storievertelling

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

k

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

I i e
T n O
l L N o

Enkodering

Trek met jou vinger:

Kopieer dit in jou boek:

k k k k k k k

Dekodering

Voeg die klanke saam:

ko	ik	ok

Maak beurte om die woorde te lees:

ken	kos	lek
nek	tik	lok

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

l	o	e	k	t	i
T	I	L	O	E	K

Enkodering

Trek met jou vinger:

K

Kopieer dit in jou boek:

K K K K K K K

lek, Kos

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

k n

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Kos is in ’n kis.

Tik, tik, tik.
Kos is in ’n kis.
Ek lek net kos.
Is kos in ’n nes?

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

k	o	s	l
e	t	n	i

k-o-s

t-e-l

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Ons lek kos.

Ek lek kos.

Kos is in ’n nes.

Is ons in ’n nes?

Ek ken ’n les.

Begrip

Skryf die woord wat by die prentjie pas.

kos

Teken ’n prentjie wat by die woord pas.

Tema: Ons maats

Taalverryking:

Idioom

Dit is 'n frase waar die woorde 'n ander betekenis het as die letterlike betekenis.

Ons is vriende deur dik en dun.

Dit beteken dat ons vriende is wat getrou aan mekaar bly, ongeag of dit goed of sleg met ons gaan.

Verhale:

Marco se sandkasteel

Die koei en die Amerikaanse eland

Woordeskat

sandkasteel:	'n Klein kasteeltjie of vorm wat uit nat sand gemaak is, gewoonlik gebruik jy jou hande of 'n klein emmertjie en grafie hiervoor op die strand.
seewater:	Soutwater uit die see uit.
grag:	'n Sloot rondom 'n kasteel wat gevul is met water. Dit is gebruik om vyande uit te hou.
Amerikaanse eland:	Dit is 'n groot dier met lang bene en groot horings wat in woude leef en daarvan hou om plante en blare te eet. Daar is nie enige van hierdie soort diere in Suid-Afrika nie.
ongewoon:	Anders as wat jy normaalweg sien. Nie baie algemeen nie.
ster:	Ster is 'n woord vir 'n persoon wat beroemd is.
vriendskap:	Wanneer mense vir mekaar omgee, mekaar help, deel, en dit geniet om tyd saam te spandeer. Dit groei wanneer mense vriendelik en eerlik is en mekaar vergewe.

Woordeskat

vriendelikheid:	Om gaaf te wees en vir ander om te gee.
ongeluk:	Iets wat as gevolg van 'n fout gebeur. Dit word nie met opset gedoen nie.

Vra jou gesin:

Wie is julle beste maats?

Wat dink julle maak van iemand 'n goeie maat?

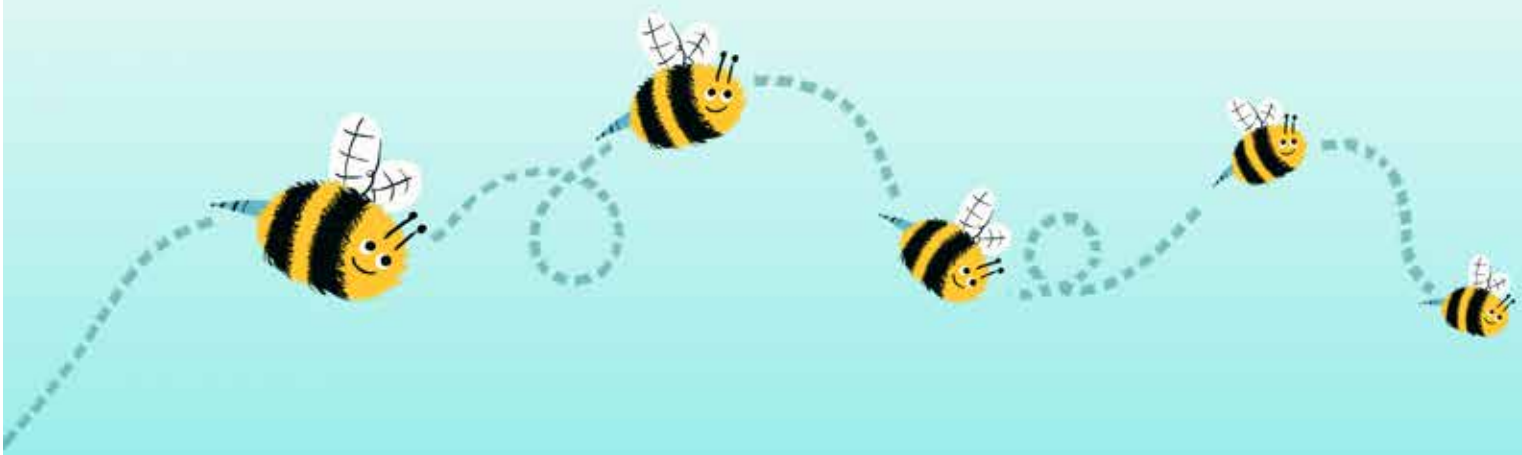

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

a

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

k l t
T
K o E
n
e L O

Enkodering

Trek met jou vinger:

a

Kopieer dit in jou boek:

a a a a a a a

Dekodering

Voeg die klanke saam:

sa	ta	ka

Maak beurte om die woorde te lees:

tas	tak	kas
nat	kat	sal

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

s	i	t	l	k	a
K	A	S	I	T	L

Enkodering

Trek met jou vinger:

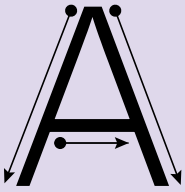

Kopieer dit in jou boek:

A A A A A A A

kat, As

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

a n

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

’n Kat sit in ’n sak.

’n Kat is nat.
’n Kat sit in ’n sak.
’n Nat kat is in ’n sak.
Sit ’n sak in ’n kas.

Tema: **Ons maats**

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

r

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

K k l
R e L
n E
s r N

Enkodering

Trek met jou vinger:

r

Kopieer dit in jou boek:

r r r r r r r

Dekodering

Voeg die klanke saam:

re	ra	ri

Maak beurte om die woorde te lees:

rok	rot	rek
kar	tor	ril

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

o	e	s	t	n	r
N	R	O	E	S	T

Enkodering

Trek met jou vinger:

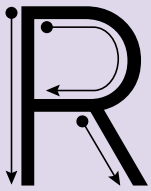

Kopieer dit in jou boek:

R R R R R R R

kar, Rok

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

r t

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

’n Kar rol en rol.

’n Kat rol en rol.

Ek ken ’n les.

Die kat rol tot in ’n kol son.

’n Rot rek en rek.

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

k	r	o	a
t	l	e	s

k-a-t
l-e-s

Dekodering

Maak beurte om te lees:

’n Nar sit in ’n sak.

’n Nar sit in ’n sak.
’n Nar is nat.
’n Nar rol en rol.
’n Nar rol tot in ’n kol son.
’n Nat nar sit in ’n kol son.
’n Nar tel tot ses.

Begrip

Skryf die woord wat by die prentjie pas.

tak

Teken ’n prentjie wat by die woord pas.

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

v

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

L A l
o v R
k a
r k 0

Enkodering

Trek met jou vinger:

V

Kopieer dit in jou boek:

v v v v v v v

Dekodering

Voeg die klanke saam:

va	ve	vo

Maak beurte om die woorde te lees:

vis	vet	vol
van	val	vat

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

l	k	a	r	o	v
O	V	L	K	A	R

Enkodering

Trek met jou vinger:

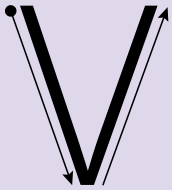

Kopieer dit in jou boek:

V V V V V V V

vis, Val

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

r v

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

’n Nar val in ’n kas.

’n Rot tol en tol.
’n Rot val in ’n kas.
’n Vis is in ’n kar.
’n Rot vat ’n vis in ’n kas.

Kreatiewe storievertelling

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

d

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

s s n
t d i l
e
T N D

Enkodering

Trek met jou vinger:

Kopieer dit in jou boek:

d d d d d d d

Dekodering

Voeg die klanke saam:

do	di	da

Maak beurte om die woorde te lees:

das	dat	dak
dol	die	dit

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

o	l	k	a	r	d
R	D	O	L	K	A

Enkodering

Trek met jou vinger:

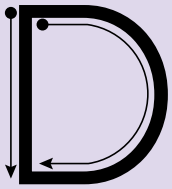

Kopieer dit in jou boek:

D D D D D D D

dat, Dit

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

k d

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Die dak is nat.

Is die das in die kas?
Is die das in die sak?
Is die das in die kar?
Die das is in die kis.

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

l	v	a	t
i	k	o	d

d-a-k

v-o-l

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Die sak is vol.

Die sak is vol.
Die sak rol en rol.
Die sak tol en tol.
Die sak rol en tol tot in ’n kol.
Die sak rol tot in ’n kol son.
Die vet vis is in die sak.

Begrip

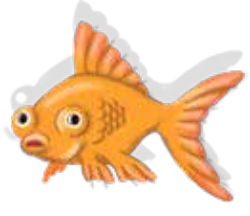

dak

Skryf die woord wat by die prentjie pas.

Teken ’n prentjie wat by die woord pas.

Tema: Ons het gevoelens

Taalverryking:

Gedig

'n Stuk skryfwerk wat sorgvuldig gekose woorde gebruik om idees, gevoelens en beelde uit te druk. Gedigte gebruik dikwels ritme, herhaling en beskrywende taal.

Hartseer – Zanne Bosman

Verlang is seer,
dit pyn en steek.
As jy daaroor stilbly,
sal niemand dit weet.

Begin liewer huil
en vertel vir Ma of Pa.
Die pyn word soveel minder
as jy vir iemand sê wat pla.

Die gediggie handel oor 'n kind wat na iets verlang. Dit is beter om te huil en jou gevoelens met iemand na aan jou, soos jou ma of jou pa, te deel. As jy dit doen, sal jy sommer beter voel.

Verhale:

Daan het 'n slegte Week

Isak is bekommerd

Woordeskat

struikel:	Wanneer jou voet aan iets vashaak en jy val.
verleë:	Skaam of ongemaklik voel oor iets wat gebeur het.
roetine:	Iets wat jy elke dag op dieselfde manier doen.
bekommerd:	Bang voel of dink dat iets sleg mag gebeur.
sug van verligting:	'n Diep asemteug wat jy neem wanneer jy beter voel omdat 'n probleem verby is.

Woordeskat

verlig:	'n Kalm en gelukkige gevoel omdat iets waaroor jy bekommerd was, oukei is.
gevoel:	'n Gevoel is hoe jy binne-in jou hart en lyf voel.
emosie:	'n Ander woord vir gevoel.
lyftaal:	Wat jou gesig en lyf wys oor hoe jy voel (soos glimlag of om jou arms te kruis).

Vra jou gesin:

Wat laat julle gelukkig voel?

Wat laat julle hartseer voel?

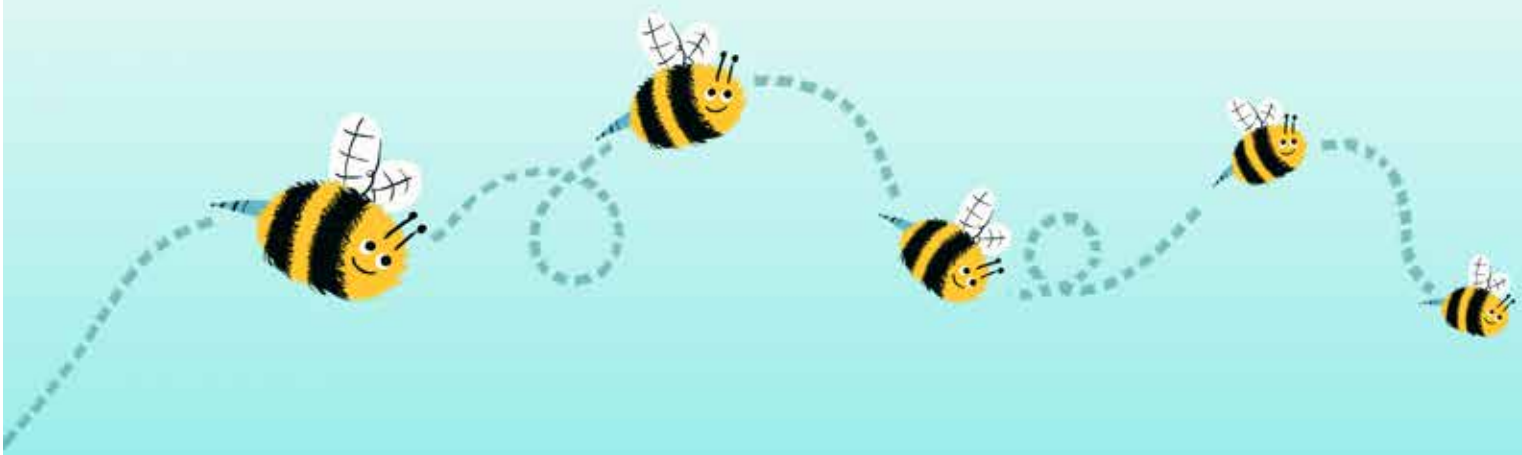

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

u

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

U D r
k
d V
u
v
a K R

Enkodering

Trek met jou vinger:

U

Kopieer dit in jou boek:

u u u u u u u

Dekodering

Voeg die klanke saam:

ru	ut	ku

Maak beurte om die woorde te lees:

rus	nul	kul
vul	lus	ruk

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

l	k	a	r	v	u
V	U	L	K	A	R

Enkodering

Trek met jou vinger:

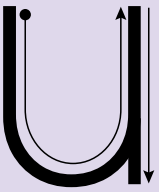

Kopieer dit in jou boek:

U U U U U U U

rus, Uur

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

a u

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Die nar rus.

Die nar kul die kat.
Die kat is lus vir die rot.
Die rot dut in die son.
Dus los die kat die rot.

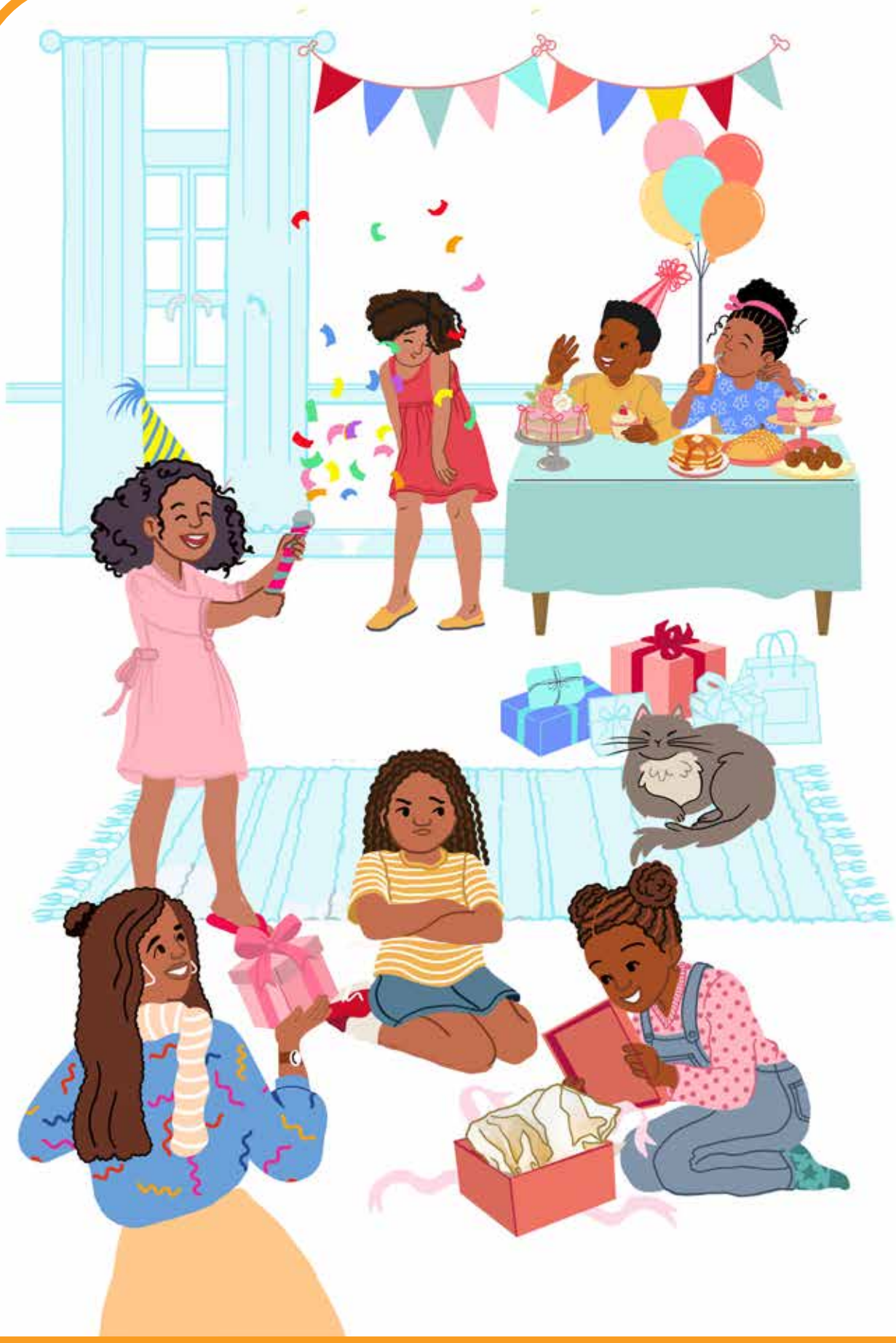

Tema: **Ons het gevoelens**

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

w

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

w t i
w d U
D s
u S l

Enkodering

Trek met jou vinger:

W

Kopieer dit in jou boek:

w w w w w w w

Dekodering

Voeg die klanke saam:

we	wo	wa

Maak beurte om die woorde te lees:

was	wen	wol
wil	wit	water

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

w	u	n	e	o	l
O	L	W	U	N	E

Enkodering

Trek met jou vinger:

W

Kopieer dit in jou boek:

W W W W W W W

wol, Wat

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

w	s

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Die wol is wit.

Die wol is wit.

Was ons die wol?

Ons was die wol as ons wil.

Ons was die wol in water.

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

w	a	l	u
r	t	e	s

r-u-s

w-a-s

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Die kat lek die vis.

Die kat is lus vir die vet vis.
Die kat tik, tik, die vis.
Wat is dit?
Die vis rol en rol.
Die vis kul die kat.

Begrip

Skryf die woord wat by die prentjie pas.

rus

Teken 'n prentjie wat by die woord pas.

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

b

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

K A d
a
k r R
v
V b B

Enkodering

Trek met jou vinger:

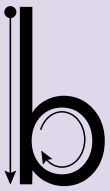

Kopieer dit in jou boek:

b b b b b b b

Dekodering

Voeg die klanke saam:

ba	be	bo

Maak beurte om die woorde te lees:

bad	bus	bos
bok	bed	baba

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

u	w	b	s	i	t
I	T	U	W	B	S

Enkodering

Trek met jou vinger:

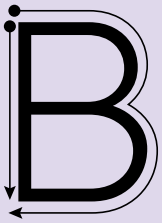

Kopieer dit in jou boek:

B B B B B B B

bus, Baba

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

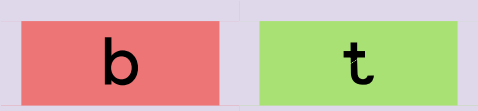

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Die baba bad.

Die baba bad.

Die baba bad en is nat.

Die baba bad in die bad.

Die baba wil die water vat.

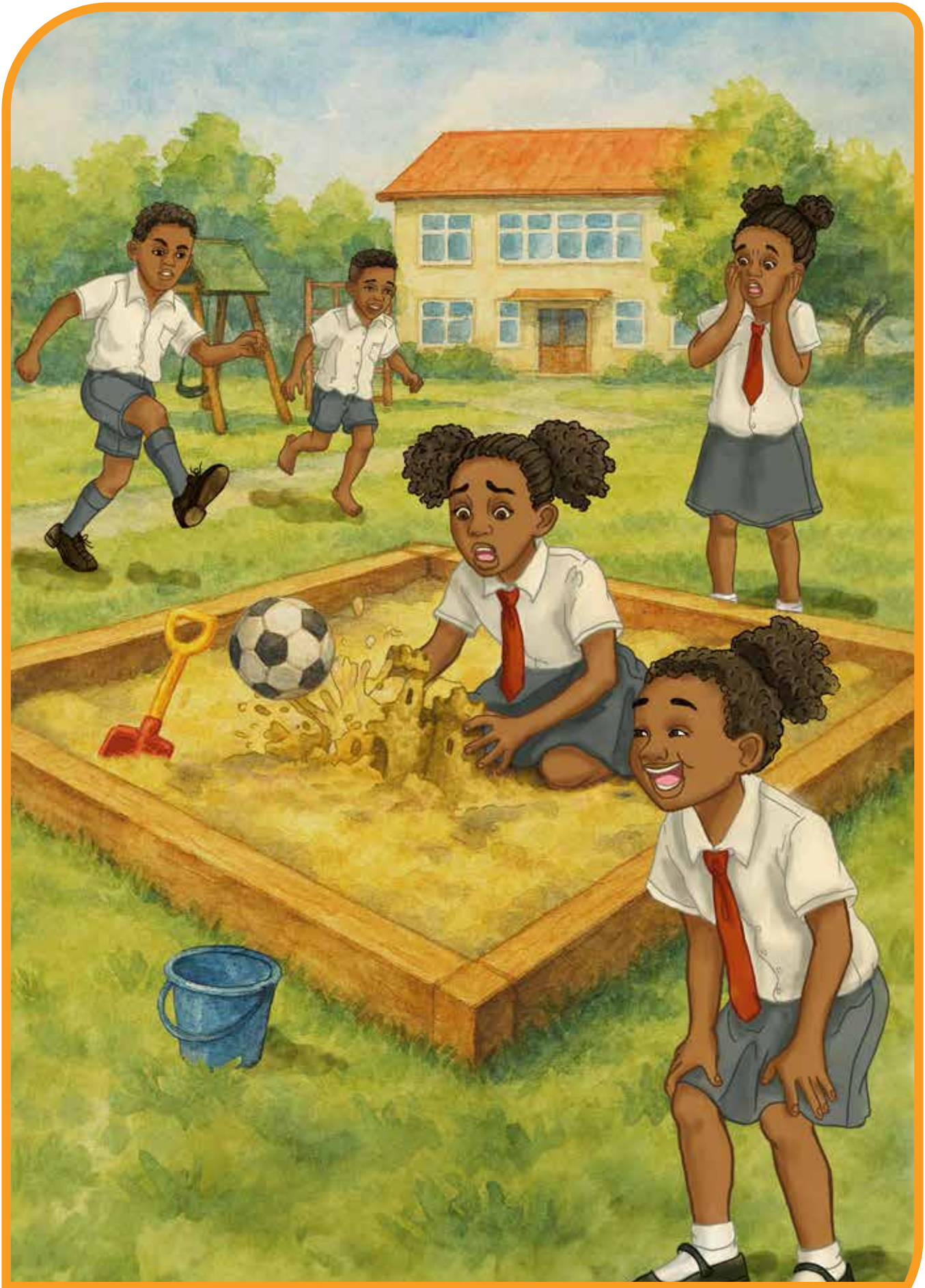

Kreatiewe storievertelling

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

m

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

M U m

i s w W

b

u S B

Enkodering

Trek met jou vinger:

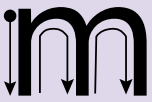

Kopieer dit in jou boek:

m m m m m m m

Dekodering

Voeg die klanke saam:

mo	am	om

Maak beurte om die woorde te lees:

ma	mat	dam
kom	kam	som

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

t	n	e	o	l	m
L	M	T	N	E	O

Enkodering

Trek met jou vinger:

M

Kopieer dit in jou boek:

M M M M M M M

man, Ma

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

w m

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Ek ken die som.

Ma ken die som.

Kom ons tel tot sewe.

Die mak rot is in die water.

Wat? Kan die mak rot tot sewe tel?

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

s	r	o	a
m	t	e	w

s-o-m

w-a-t-e-r

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Ek ken die les.

Ek kan tot sewe tel.
Ek ken die som.
Ek tel en tel en tel.
Kan die baba tot sewe tel?
Die baba bad in die water.
Die baba rol en rol om en om.

Begrip

Skryf die woord wat by die prentjie pas.

man

Teken 'n prentjie wat by die woord pas.

Tema: Ons leer oor wetenskap

Taalverryking:

Aanhaling

Die oorspronklike woorde wat iemand oor iets gesê het. Wanneer iemand iets besonders kragtig of betekenisvol sê, neem ons kennis van hul woorde, sodat ons dit kan herhaal.

"Wetenskap is 'n avontuur." Anoniem

'n Aanhaling wat beteken dat wetenskap opwindend en lekker is. Dit is 'n avontuur om nuwe dinge te ontdek.

Verhale:

Die eerste entstof

Lenie se eksperiment

Woordeskat

wetenskap:	Leer meer oor die wêreld deur te kyk, vra te vrae en idees te toets. Dit is ook 'n vak op skool.
entstof:	'n Inspuiting met spesiale medisyne wat jou liggaam help om teen sekere kieme te veg sodat jy nie siek word nie.
siekte:	'n Ongesteldheid wat jou liggaam siek maak.
eksperiment:	'n Toets of poging om te sien of 'n idee waar is of nie.
rekordeer:	Om neer te skryf wat jy sien of leer.
lewend:	Mense, diere en plante is almal lewend. Ons benodig suurstof, water en voedsel om te oorleef. Ons groei en verander.
wetenskaplike:	'n Persoon wat wetenskap doen.
ontdek:	Om iets nuuts te maak/te wete kom wat nog nie voorheen bestaan het nie.

Woordeskat

waarneem: Om versigtig na iets te kyk en raak te sien wat gebeur.

Vra jou gesin:

Oor watter dinge leer julle graag?

Wat is van die vrae wat julle oor die wêreld het?

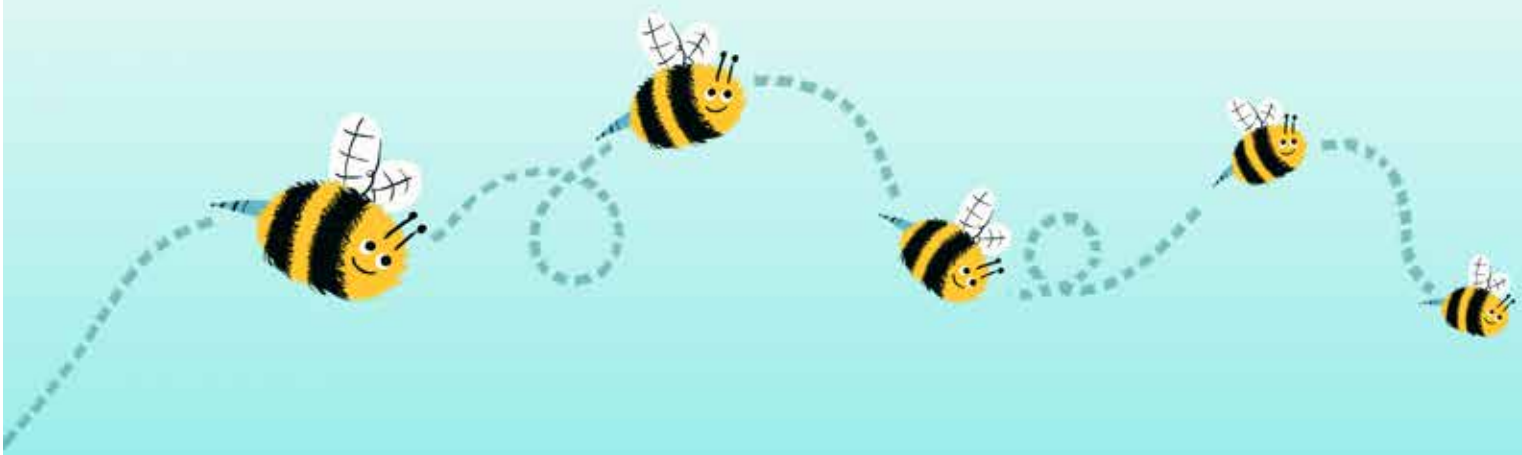

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

p

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

K d v

r p k A

a

R V P

Enkodering

Trek met jou vinger:

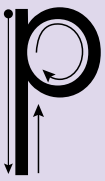

Kopieer dit in jou boek:

p p p p p p p

Dekodering

Voeg die klanke saam:

po	pe	pa

Maak beurte om die woorde te lees:

pot	pen	pit
wip	pap	kop

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

u	w	b	m	p	s
P	S	U	W	B	M

Enkodering

Trek met jou vinger:

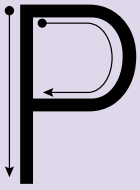

Kopieer dit in jou boek:

P P P P P P P

pap, Pa

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

p k

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Die kat lek die pap.

Die kat lek en lek die pap.
Die kat lek peper.
Die kat lek die water.
Die kat lek die patat.

Tema: **Ons leer oor wetenskap**

Klanke

Maak beurte om die klank te lees:

Fonemiese bewustheid

Vertel jou maat:

3 woorde wat die klank bevat

y

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

I o y
i t n N
T E O e

Enkodering

Trek met jou vinger:

y

Kopieer dit in jou boek:

y y y y y y y

Dekodering

Voeg die klanke saam:

ys	by	my

Maak beurte om die woorde te lees:

pyn	byl	kyk
lyk	myne	yskas

Klanke

Maak beurte om die klanke te lees:

l	k	a	r	v	y
V	Y	L	K	A	R

Enkodering

Trek met jou vinger:

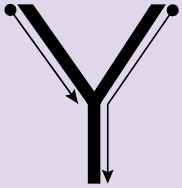

Kopieer dit in jou boek:

Y Y Y Y Y Y Y

kyk, Yskas

Enkodering

Vind al die woorde in die teks wat die volgende gebruik:

y p

Skryf die woorde in jou boek.

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Pa kyk na sy byl.

Pa kap en kap.

Pa kap met sy byl.

Die byl is syne.

In die yskas is ys.

Enkodering

Bou woorde deur hierdie klanke te gebruik.
Skryf die woorde in jou boek.

y	m	t	e
s	k	a	p

k-y-k
p-a-t-a-t

Dekodering

Maak beurte om te lees:

Die man kap met die byl.

My kop pyn.
Ek vat ’n pil vir my kop wat pyn.
Ek rus op die mat by die kat.
Ma sit ys op my kop.
My kop is beter.
Ek sit die ys in die yskas.

Begrip

Skryf die woord wat by die prentjie pas.

yskas

Teken ’n prentjie wat by die woord pas.

Klanke

Maak beurte om die klanke te hersien:

Dekodering

Maak beurte om die klanke saam te voeg:

ka	la	ra	ak

Maak beurte om die woorde te hersien:

les rok kar nar

Maak beurte om te lees:

Wat is in die nar se sak?

Wat is in die nar se sak?
Is dit ’n kar vir Pa?
Is dit ’n bak vir Ma?
Is dit ’n bok vir Sus?
Is dit ’n pop vir my?
Dit is net ’n patat.

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek en voltooi:

_a r	_ u s	k _ t	_ a k

Klanke

Maak beurte om die klanke te hersien:

Dekodering

Maak beurte om die klanke saam te voeg:

va	di	bu	wa

Maak beurte om die woorde te hersien:

vat dak buk water

Maak beurte om te lees:

Die water val op die dak.

Die water val op die dak.
Ons is almal nat.
Pa buk en val in die pad.
Is dit ’n vis in die sak?
Pa is lus vir rus!
Pa wil op die dak sit en rus.

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek en voltooi:

v _ s d _ k b _ k _ a t e r

Kreatiewe storievertelling

Klanke

Maak beurte om die klanke te hersien:

Dekodering

Maak beurte om die klanke saam te voeg:

ba	me	py	ys

Maak beurte om die woorde te hersien:

bal man yskas baba

Maak beurte om te lees:

Die baba sit op die mat.

Die baba sit op die mat.
Die baba wil die kat tik.
Die kat kyk na die baba se pap.
Die kat is lus vir die pap.
Los die pap, Kat.
Die pap is myne.

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek en voltooi:

p _ n b a _ a _ a t _ o t

Klanke

Maak beurte om die klanke te hersien:

Dekodering

Maak beurte om die klanke saam te voeg:

si	ta	na	ti

Maak beurte om die woorde te hersien:

son tin net nat

Maak beurte om te lees:

Ons sit in die son.

Ons sit net in die son.
Ons tel tot ses in die son.
Die kat sit by ons.
Die kat is nat.
Die kat rek en rek sy nek.
Die kat sit op ’n tak in die son.

Enkodering

Kopieer die woorde in jou boek en voltooi:

s _ t	t _ t	m a _	_ a l

Dekodering

Maak beurte om die woorde te hersien:

sit	tot	in	net
son	tak	tik	nat
som	wit	sin	sak

Maak beurte om te lees:

Die son sak.

Die wit wol is in die sak.

Pa en Ma sit in die son.
Pa en Ma sit totdat die son sak.
Buks sit by Pa en Ma.
Buks is die wit kat.
Die wit kat sit op die tak.
Die rot wip,wip op die pad.
Die kat tik, tik die rot.
Pa vat vir Buks ’n bak kos.
Buks los die rot in die pad.

Copyright © 2026 National Educational Collaboration Trust (NECT)

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND 4.0)**.

Additional permissions beyond the scope of this license may be available. For further information, please contact the publisher at **materials@nect.org.za**.

First edition, 2026

NHLRP | National Home Language Reading Programme

NHLRP | National Home Language Reading Programme